

Notat

Til: Grete Krogenes Brobakke, Sibelco Nordic AS

Sak: Sjøkabel på kryss av Stjernesund, supplerende vurderinger knyttet til miljø og fiskeri (Ref: APN-64962.03)

1 Bakgrunn

I forbindelse med behandling av konsesjonssøknad for etablering av kraftkabel på tvers av Stjernesundet i Alta kommune, Finnmark (mellom Vortebukta på fastlandssiden og Finnes på Stjernøya), har Sibelco søkt NVE om behandling av søknaden i hurtigspor.

NVE mener ikke at søknaden fra Sibelco fyller vilkårene for hurtigspor-behandling, der hovedkriteriet er at tiltaket har «små og avklarte virkninger». NVE har i brev av 11.08.2025 avvist slik behandling med referanse til at:

1. Fiskeridirektoratet sier at de avventer høring fra NVE
2. Fylkeskommunen har ikke uttalt seg, avventer Sametinget.
3. Det kreves tillatelse etter havne- og farvannsloven, som foreløpig ikke er avklart.
4. Ikke bekreftelse/avtale med alle reinbeitedistrikt
5. Statsforvalteren: Stjernesundet er rikt på korallrev, korallskoger, sjøtrær og andre følsomme, også rødlistede, marine naturtyper. I tillegg er det registrert tareskog. Stjernesundkorallen, som inngår i Loppahavet marine verneområde, ligger i nærheten til tiltaksområdet.

Akvaplan-niva har foretatt tilleggsvurderinger knyttet til kulepunkt 1 og 5 i NVE sitt svar.

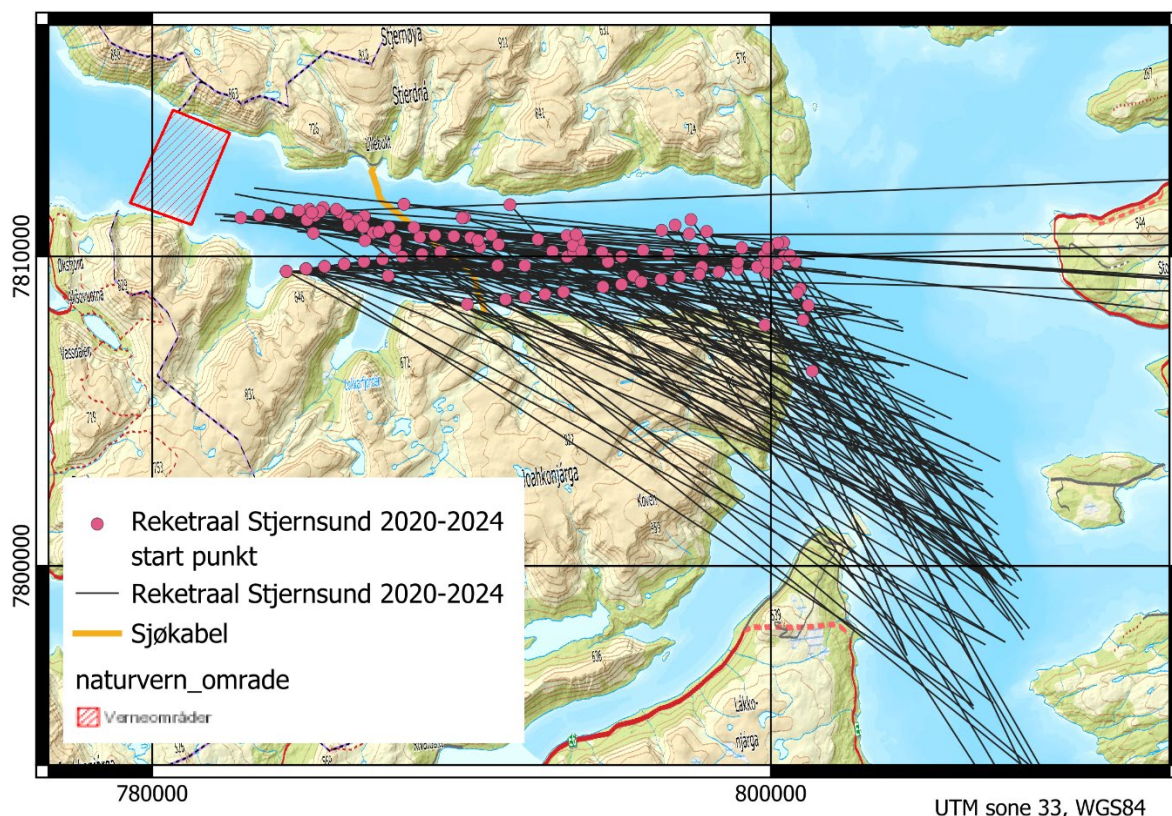
2 Fiskeri

Det er ikke tidligere i søknadsforberedelsen foretatt vurderinger knyttet til kabelen og fiskeri. Kabelen vil krysse det flate midtparti av Stjernesundet, parallelt med trasé for to eksisterende kabler i samme område. Disse kabler har vært installert siden 1972 og 1997 (SWEKO 2025).

Hele den midterste delen av Stjernesund er hos Fiskeridirektoratet registrert som rekefiskefelt. Vanlig trålmønster er start på østsiden av korallrevet og trekk mot øst forbi Isnestofen og svinge sør innover Altafjorden (Figur 1). Antall tråltrekk i Stjernesund/Altafjord har vist en nedadgående trend i perioden 2020 – 2024 (Fiskeridirektoratet 2025), mens rekefangst pr tråltrekk har variert mellom 329 kg (2020) og 106 kg (2023) (Tabell 1).

Tabell 1 Antall tråltrekk og samlet rekefangst i Stjernesund - Altafjorden (for fangstoperasjonene vist i figur 1).

År	Antall trekk	Samlet fangst (kg)
2020	106	34977
2021	55	12362
2022	7	917
2023	3	320
2024	5	1240

Figur 1 Reketråltrekk i Stjærnsund/Altafjord 2020-2025 (data fra Fiskeridirektoratets elektroniske dagbokregister). Rødt fylt symbol markerer startpunkt for tråltrekket, mens enden av strekene viser rapportert sluttpunkt. Det er en del unøyaktighet i rapporterte sluttpunkt, illustrert ved streker som ender på land øst for Altafjorden. Tråltrekk som går fra startpunkt i Stjærnsundet og inn Altafjorden vises som streker over land. Dette er naturligvis ikke korrekt, men det rapporteres ikke posisjoner underveis i trålingen, kun start og stopp. Gul linje (vanskelig å se under tråltrekkene) er trasé for eksisterende kabler (fra 1972 og 1997) og planlagt nytt.

Reketrål er et bunnberørende fiskeredskap. Vanlige reketrål holdes utspilt mellom to dører som taukes langs sjøbunnen med 30 til 50 m innbyrdes avstand. Selve trålen mellom dørene berører også bunnen under tråling, slik at et tråltrekk berører en korridor på sjøbunnen tilsvarende trålens bredde. Omlag en femtedel av tråltrekkene i perioden 2020 – 2025 sees å ha krysset de eksisterende kablene (Figur 1).

Med tilsvarende avbøtende tiltak som for eksisterende kabler (grøfting/vekting) ventes ny kabel ikke å medføre ulemper for reketråling i Stjærnsundet i driftsfasen. For anlegg og installering av kabelen ventes kun små og kortvarige driftsulemper i form av ferdselsrestriksjoner rundt leggefartøy.

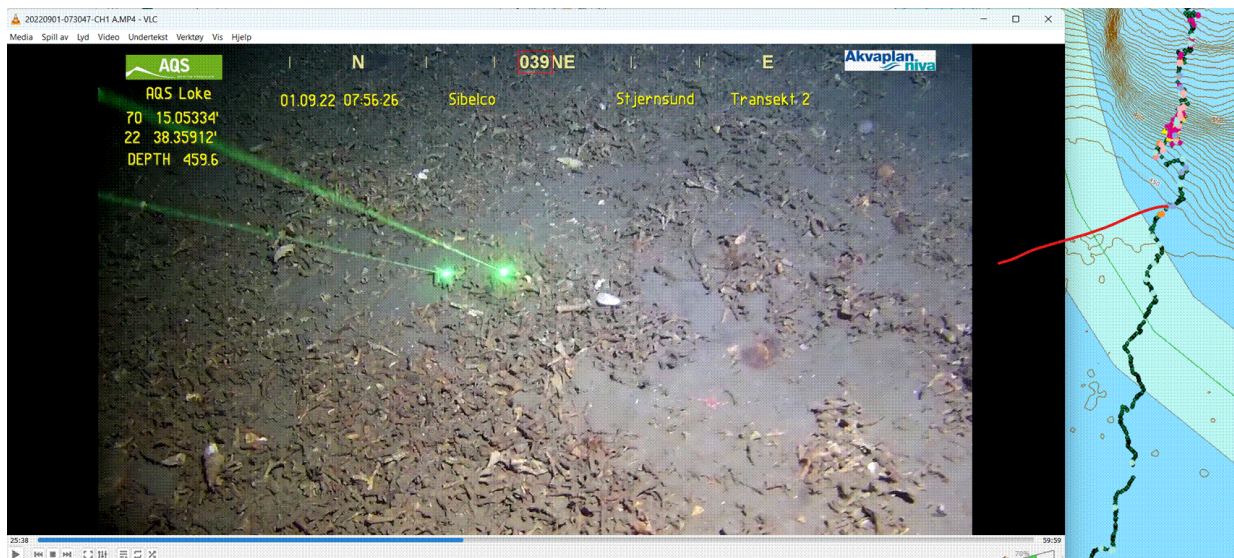
3 Koraller og andre sårbare naturtyper

I den delen av Stjærnsund der det tråles etter reker (det flate bløtbunnsområdet midt i sundet) vil eventuelle forekomster av arter følsomme for fysisk påvirkning (f.eks. sjøfjær) være, eller ha vært, påvirket av trålvirksomheten. Etablering av kabelen vil berøre bunnen og evt. sårbare arter vil bli påvirket innenfor tiltaksområdet. Sweco har på oppdrag fra Sibelco vurdert miljørisikoen knyttet til legging av kabelen (SWECO 2025), og definerer tiltaksområdet som (sitat):

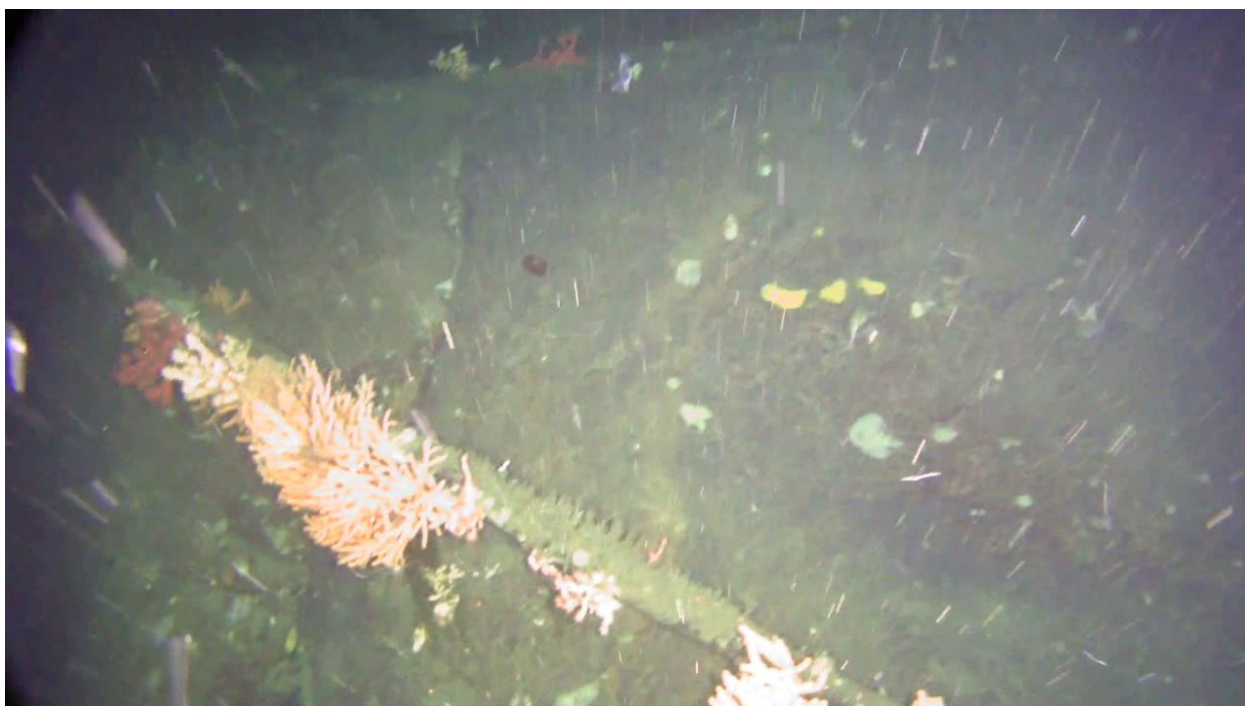
For marint naturmangfold omfatter tiltaksområdet selve kabeltraséen med forankring på sjøbunnen og i sjøsonen. Influensområdet omfatter det arealet og område rundt tiltaksområdet, der tiltaket kan påvirke marint liv og gi varige endringer. I denne vurderingen defineres influensområdet som en 100 m bred korridor langs kabeltrasé med hensyn til nedslamming som følge av partikkelspredning og slag og bevegelser fra kabel ved nedleggelse.

(sitat slutt)

Langs den bratte fjellveggen på begge sider av Stjærnsundet er det et annet habitat enn i det flate midtpartiet. Her er det hardbunn med fastsittende arter som svamper og flere arter koraller (Figur 2 og Figur 3). Kabelen forventes lagt med lodd eller annen vekt som holder den i ro etter legging, evt. boltet fast nær landfallet. På sikt vil en hard overflate som ligger i ro koloniseres av fastsittende organismer fra børstemark til svamp og koraller, slik som eksisterende kabel er vist å være (Figur 3).

Figur 2 Til høyre er vist ROV transekt 2 (Larsen og Palerud 2022) filmet i forbindelse med arbeide med mulig dyputslipp av gruveavgangen fra anlegget. I samme delfigur er vist aktuell trasé for ny strømkabel (grønn linje) omgitt av en 100 m bred korridor langs kabelen (lysegrønn) ref. definisjon benyttet av Sweco (2025). Bilde av bunnen er satt inn for 459 m dyp (venstre delfigur) og viser korallfragmenter på bløtbunn.

Figur 3 Risengrynskorall som vokser på eksisterende kabel i Vortebukta på sørsiden av Stjærnsundet (foto: Nearshore Survey (2024)).

4 Konklusjon

Arealet av bløtbunnsområdet som fysisk påvirkes ved legging av kabelen langs den foreslåtte trasé, er betydelig mindre enn arealet av et enkelt reketråltrekk. Arter og naturtyper på bløtbunnsområdet i Stjernesundet påvirkes av trålingen, der hver enkelt tråltrekk isolert sett utgjør en liten og avklart miljøpåvirkning. Derfor vurderes leggingen av kabelen også som en liten og avklart påvirkning på bløtbunn. Men i motsetning til trålingen er dette ikke en gjentatt påvirkning.

Legging og tilstedeværelse av kabelen i hardbunnsområdene langs skrentene mot land vurderes også å utgjøre en liten og avklart miljøpåvirkning, med potensial for ny-kolonisering av hardbunnsarter på selve kabelen, ref. Figur 3.

Søknadsbehandling i hurtigspor hos NVE synes derfor å kunne være aktuelt.

5 Referanser

Fiskeridirektoratet 2025. <https://www.fiskeridir.no/statistikk-tall-og-analyse/data-og-statistikk-om-yrkesfiske/apne-data-elektronisk-rapportering-ers> (hentet oktober 2025)

Larsen, L-H og R. Palerud 2022. Visuell kartlegging av sjøbunnen i Lillebukta og deler av Stjernesundet i Alta kommune, september 2022. Akvaplan-niva rapport 64832.01.

Nearshore survey AS 2024. NSAS20240810_rapport_sibelco-amundsen_stjernesund.pdf.

SWECO 2025. Risikovurdering av vannmiljø og naturmangfold i sjø ved etablering av 22 kV sjøkabel i Stjernesundet. Prosjektnummer 10246467. Versjon 03. Datert 21.10.2025.